

El crepuscle dels drets socials

El mes de maig passat es trobaren a Girona més de cent persones, convocades per la Fundació Institut Guttmann, en un acte organitzat per MIFAS, per debatre i reflexionar sobre els drets i deures en l'àmbit de la discapacitat. Entre els participants hi havia des dels vells lluitadors, que a l'inici de l'etapa democràtica aconseguiren el reconeixement dels seus drets, mitjançant l'aprovació de la Llei d'integració social dels minusvàlids –la coneguda LISMI–, fins a d'altres de més joves, que, juntament amb pares, familiars i un grup de professionals, es reuniren amb ganes de compartir l'anàlisi del que està passant i veure què cal fer.

El debat, que va ser molt obert i intens, mostra la preocupació pel procés que, amb motiu o amb l'excusa de la crisi, ha fet possible que els poders públics anessin retallant, l'un darrere l'altre, els drets aconseguits amb tants esforços a les dècades anteriors. Paradoxalment, quan es culminava la conquesta dels drets en l'àmbit internacional, amb l'aprovació per l'ONU de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, començava la tala dels drets socials.

Aquests drets afecten els aspectes clau de la vida de les persones: la salut, l'educació, el treball, les pensions, l'habitatge o els serveis socials. La destrucció d'aquests drets no afecta només l'àmbit de la discapacitat. Té un abast general que impacta en tota la ciutadania, tot i que els efectes són més devastadors en els col·lectius que es troben en situació més feble, com la infància, les persones amb discapacitat, la gent gran en situació de dependència o les persones sense feina. El deteriorament d'aquests drets i les dificultats per fer-los efectius està generant desigualtats creixents, que fa que moltes persones i famílies es trobin en la misèria.

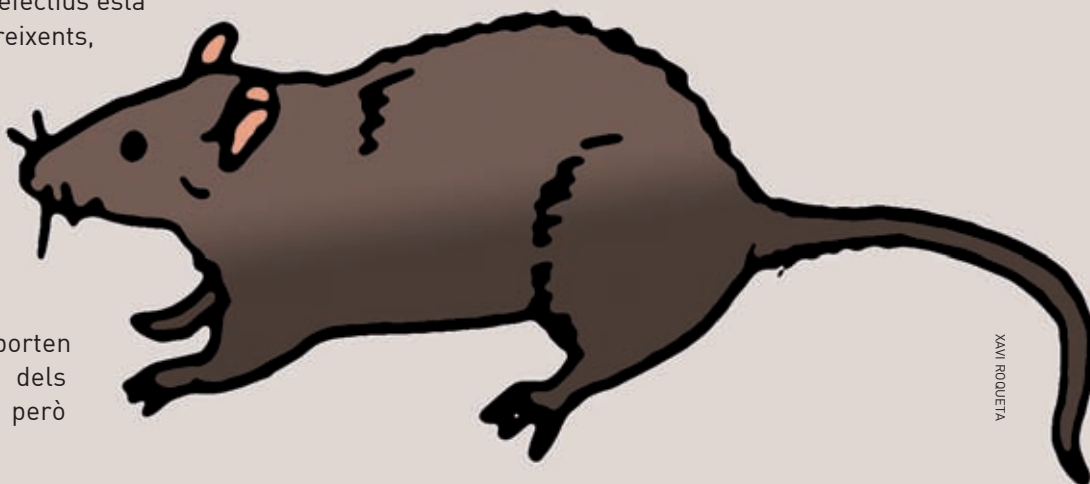
A més d'aprofundir en l'anàlisi d'aquests drets, en la trobada també es va reflexionar sobre els deures, ja que els drets porten inherent el compliment dels deures de ciutadania, però

Béns comuns

El professor Ugo Mattei, de la Universitat de Torí, que recentment ha visitat Catalunya, explica en el seu *Manifest sobre els béns comuns*: «Pensar els béns comuns exigeix, abans de res, fer-ho en clau autènticament global capaç de situar en el centre el problema de l'accés igualitari a les possibilitats que ofereix el planeta».

això no ha de suposar un increment desmesurat de les obligacions ni la correlativa manca de responsabilització pública, com està passant, per exemple, amb la modificació dels copagaments dels serveis socials. Un altre aspecte important que es va tractar va ser el dret a l'autonomia i a la capacitat de decidir de les persones amb discapacitat, que està renyit amb les actituds paternalistes que sovint mostren determinats programes o actituds socials i familiars, que al capdavall sovint no són més que formes encobertes de maltractament.

És interessant observar com emergeixen moviments socials contra aquestes polítiques de debilitament dels drets bàsics que atempten contra la dignitat humana i posen en perill la cohesió i la pau social. Si les retallades presagiaven el crepuscle final dels drets socials, els debats, les propostes positives i innovadores i la capacitat de lluita mostrada pels assistents a les jornades de la primavera gironina apunten cap a un crepuscle d'albada ben esperançador.

XAVI ROQUETA